

Kastijärjestelmään perustuva syrjintä

Euroopan parlamentin päätöslauselma 10. lokakuuta 2013 kastijärjestelmään perustuvasta syrjinnästä (2013/2676(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 13. joulukuuta 2012 antamansa päätöslauselman kastijärjestelmään perustuvasta syrjinnästä Intiassa¹, 17. tammikuuta 2013 antamansa päätöslauselman naisiin kohdistuvasta väkivallasta Intiassa², 1. helmikuuta 2007 antamansa päätöslauselman Intian kastittomien ihmisoikeustilanteesta³ ja 18. huhtikuuta 2012 antamansa päätöslauselman vuosikertomuksista ihmisoikeuksista ja demokratiasta maailmassa ja Euroopan unionin toiminnasta tällä alalla, mukaan luettuina vaikutukset EU:n strategiseen ihmisoikeuspolitiikkaan⁴,
- ottaa huomioon kansainväliset ihmisoikeussopimukset, kuten kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskeva kansainvälinen yleissopimus ja YK:n rotusyrjinnän poistamista käsittelevän kansainvälisen komitean yleissuositus XXIX,
- ottaa huomioon ihmisoikeusneuvoston julkaisemat luonnokset YK:n periaatteiksi ja suuntaviivoiksi työhön ja syntyperään perustuvan syrjinnän poistamiseksi⁵,
- ottaa huomioon YK:n ihmisoikeusvaltuutetun vakavat huolenaiheet, kommentit ja suositukset kastijärjestelmään perustuvasta syrjinnästä,
- ottaa huomioon YK:n sopimuselinten ja erityismenettelyjen valtuutettujen viimeaikaiset suositukset kastijärjestelmään perustuvasta syrjinnästä,
- ottaa huomioon 24. toukokuuta 2011 annetun YK:n erityisraportoijan kertomuksen rasmin, rotusyrjinnän, muukalaisvihamielisyyden ja suvaitsemattomuuden nykyaikaisista muodoista⁶ sekä kastijärjestelmän vaikutuspiirissä olevia maita koskevat kertomukset yleisissä määräaikaisarvioinneissa,
- ottaa huomioon parlamentin tutkimuksen ihmisoikeuksista ja köyhyydestä sekä EU:n toimista kastijärjestelmään perustuvaan syrjintään puuttumiseksi,
- ottaa huomioon komissiolle esitetyn kysymyksen kastijärjestelmään perustuvasta syrjinnästä (O-000091/2013 – B7-0507/2013),
- ottaa huomioon työjärjestyksen 115 artiklan 5 kohdan ja 110 artiklan 2 kohdan,

¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2012)0512.

² Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0031.

³ EUVL C 250 E, 25.10.2007, s. 87.

⁴ EUVL C 258 E, 7.9.2013, s. 8.

⁵ A/HRC/11/CRP.3.

⁶ A/HRC/17/40.

- A. katsoo, että kastilla on yhteiskunnallis-uskonnollinen ulottuvuus, esimerkiksi Aasiassa kastijärjestelmän ulkopuolelle jääviä pidetään luonnostaan ”epäpuhtaina” ja ”koskemattomina”, mutta laajemmassa merkityksessä kasti merkitsee myös tiukkaa sosiaaliluokkajärjestelmää, jossa ihmiset on jaoteltu arvojärjestykseen syntyperän ja ammatin perusteella; katsoo, että työhön ja syntyperään perustuva syrjintä, joka on YK:n käyttämä kattavampi termi, on kansainvälisessä ihmisoikeuslainsäädännössä kielletty syrjinnän muoto, kuten on julistettu ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa, taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa, kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa, kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevassa yleissopimuksessa, yleissopimuksessa lapsen oikeuksista ja Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksessa nro 111;
- B. ottaa huomioon, että rasismista vastaava YK:n erityisraportoiija Githu Muigai painotti kesäkuussa 2011, että on tärkeää pyrkiä olemaan laittamatta syrjinnän eri muotoja hierarkkiseen järjestykseen, vaikka niiden luonne ja vakavuus vaihtelevat riippuen historiasta, maantieteestä ja kulttuurista (esimerkiksi Euroopan romaniyhteisö ja Afrikan, Aasian ja Lähi-idän kastijärjestelmän uhrin);
- C. ottaa huomioon, että huolimatta joidenkin kastijärjestelmän vaikutuspiirissä olevien maiden hallitusten toimenpiteistä tarjota perustuslaillista ja lainsäädännöllistä suojaa ja erityistoimia kastijärjestelmään ja kastittomuuteen perustuvaa syrjintää vastaan kastijärjestelmään perustuva syrjintä on edelleen laajalle levinnyttä ja sitkeää ja koskee arviolta 260 miljoonaa ihmistä maailmassa;
- D. ottaa huomioon, että kastijärjestelmään perustuvaa syrjintää on lukuisissa maapallon maissa ja että suurin osa uhreista on Etelä-Aasiassa; ottaa kuitenkin huomioon, että uhreja on myös monilla muilla alueilla, kuten Afrikassa, Lähi-idässä ja maastamuuttaneiden keskuudessa;
- E. katsoo, että suurimmat esteet kastijärjestelmään perustuvan syrjinnän poistamiselle ovat lainsäädännön ja toimintalinjojen täytäntönnäpön laiminlyönti sekä tehokkaiden parannuskeinojen ja tehokkaasti toimivien valtionlaitosten, kuten oikeus- ja poliisilaitosten, puute, mukaan luettuina oikeus- ja poliisilaitos;
- F. ottaa huomioon, että monissa kastijärjestelmän maissa ole ei puututtu eriytettyjen tietojen toimittamiseen, erityislainsäädäntöön ja toimiin kastijärjestelmään perustuvasta syrjinnästä suojelemiseksi;
- G. ottaa huomioon, että huolimatta hallitusten ja lisääntyvässä määrin myös joidenkin kansainvälisten elinten ponnisteluista kasteihin kuuluvat ihmiset kärsivät edelleen sosiaalisen syrjäytymisen, köyhyyden, väkivallan, erottelun, ennakkoluuloihin sekä puhtauden ja saastaisuuden käsitteeseen liittyvien fyysisten ja verbaalisten väärinkäytösten vakavista muodoista;
- H. ottaa huomioon, että kastittomuuskäytännöt ovat edelleen laajalle levinneitä ja ne saavat nykyaikaisia muotoja; ottaa huomioon, että kastittomien yhteisöjen poliittista osallistumista on rajoitettu ja heihin kohdistuu vakavaa syrjintää työmarkkinoilla;
- I. katsoo, että vaikka joissain maissa, kuten Intiassa, pakollinen positiivinen syrjintä on

jossain määrin vaikuttanut siihen, että kastittomat pääsevät osallistumaan julkisen sektorin toimintaan, työmarkkinoiden ja yksityisen sektorin syrjinnänvastaisten suojatoimien puute lisää syrjäytymistä ja kasvavaa epätasa-arvoa;

- J. ottaa huomioon, että Kansainvälisen työjärjestön ILO:n arvion mukaan ylivoimainen valtaosa pakkotyön uhreista Etelä-Aasiassa kuuluu luetteloiuihin kasteihin ja luetteloiuihin heimoihin; ottaa huomioon, että pakkotyövoiman käyttö on erityisen laajalle levinnyttä maataloudessa, kaivostoiminnassa ja vaateollisuudessa, jotka toimittavat tuotteita lukuisille monikansallisille ja eurooppalaisille yrityksille;
 - K. katsoo, että syrjimättömyys työssä on yksi neljästä työntekoon liittyvästä perusoikeudesta ja se sisältyy myös liike-elämän kansainvälisiin suuntaviivoihin ja puitteisiin, kuten YK:n liike-elämää ja ihmisoikeuksia koskeviin suunta-antaviin periaatteisiin, OECD:n suuntaviivoihin ja yhteiskuntavastuusta laadittuihin ISO 26000 -ohjeisiin, joissa kastijärjestelmään perustuva syrjintä on erikseen mainittu vakavana syrjinnän muotona;
 - L. katsoo, että kastijärjestelmän vaikutuspiirissä olevien maiden hallitusten ja viranomaisten on kiireesti otettava huomioon luonnokset YK:n periaatteiksi ja suuntaviivoiksi työhön ja syntyperään perustuvan syrjinnän tehokkaaksi poistamiseksi ja ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimiin kastijärjestelmään perustuvan syrjinnän poistamiseksi ja estämiseksi ja puututtava kaikkiin täytäntöönpanon puutteisiin liittovaltio-, valtio-, alue- ja paikallistasolla, jotta erityinen lainsäädäntö ja poliittiset toimenpiteet kastittomien ja muiden vastaavasti kastijärjestelmän vaikutuspiirissä olevien suojelemiseksi ja heidän oikeuksiensa edistämiseksi pannaan täytäntöön, niitä muutetaan tai ne otetaan käyttöön;
1. tuomitsee kastihierarkiasta ja kastiin perustuvasta syrjinnästä kärsiviin ihmisiin edelleen kohdistuvat ihmisoikeusrikkomukset, mukaan luettuina tasa-arvon ja oikeusturvan sekä työn saatavuuden epäminen, erottelun jatkaminen ja kastiin perustuvat rajat perusihmisoikeuksien saavuttamiselle ja kehitykselle;
 2. katsoo, että henkilöllisyystodistuksissa ei pitäisi olla kastiin liittyviä merkintöjä, koska se on tasa-arvon ja sosiaalisen liikkuvuuden periaatteiden vastaista;
 3. suhtautuu myönteisesti rasismista vastaavan YK:n erityisraportoiija Githu Muigain laatimaan raporttiin ja korostaa, että kaikkien kastijärjestelmään perustuvan syrjinnän uhrien eri puolella maailmaa olisi saatava yhtä paljon huomiota ja suojelua; painottaa yleisemmin, että kaikenlaiseen rasismiin ja syrjintään olisi myös Euroopassa puututtava yhtä ponnekkaasti ja määrätietoisesti;
 4. ilmaisee vakavan huolensa siitä, että kastittomien ja vastaavien yhteisöjen sosiaalinen syrjäytyminen johtaa köyhyyden korkeaan tasoon kyseisissä väestöryhmissä sekä kehityksestä syrjäytymiseen ja etuisuuksien alhaisempaan tasoon; korostaa, että se estää heidän osallistumisensa päätöksentekoon ja hallintoon sekä heidän mielekkään osallistumisensa julkiseen elämään ja kansalaistoimintaan;
 5. on edelleen huolissaan jatkuvasti kasvavasta raportoitujen ja raportoimatta jäävien järkyttävien tapausten ja kastittomuuteen liittyvien käytäntöjen määrästä kastijärjestelmän maissa, kuten Intiassa, sekä kastittomiin kohdistuviin ja muihin kastijärjestelmään perustuviin ihmisoikeusrikkomuksiin syyllistyneiden yleisestä rankaisematta jäämisestä; muistuttaa, että tietyissä maissa kyseiseen syrjintään syyllistyvät ovat korkeissa hallintoviroissa;

6. toistaa vakavan huolestumisensa kastittomiin naisiin ja muihin vastaavista kastijärjestelmään perustuvista yhteisöistä peräisin oleviin naisiin kohdistuvasta väkivallasta – josta ei useinkaan ilmoiteta viranomaisille henkilökohtaiseen turvallisuuteen kohdistuvan uhan tai yhteisön ulkopuolelle sulkemisen pelosta – sekä kastijärjestelmään, sukupuoleen ja uskontoon perustuvan syrjinnän moninaisista ja päällekkäisistä muodoista, jotka kohdistuvat kastittomiin naisiin ja vähemmistöyhteisöjen naisiin ja johtavat pakkokäännytyksiin, kaappauksiin, pakkoprostituutioon ja seksuaaliseen hyväksikäyttöön, johon syyllistyvät dominoivien kastien miehet;
7. korostaa tarvetta edistää toimintaympäristöä, jossa kastijärjestelmään perustuvan syrjinnän kohteeksi joutuneiden hyväksi työskentelevät kansalaisyhteiskunnan ja ihmisoikeuksien puolustajat kykenevät toimimaan, sillä näin voidaan taata heidän turvallisuutensa sekä se, ettei heidän toimintaansa estetä, leimata eikä rajoiteta; korostaa, että kyseiseen ympäristöön kuuluu rahoituksen saanti ja yhteistyö YK:n ihmisoikeuselinten kanssa sekä Euroopan talous- ja sosiaalikomitean akkreditointi;
8. kehottaa EU:ta edistämään luonnoksia YK:n periaatteiksi ja suuntaviivoiksi työhön ja syntyperään perustuvan syrjinnän tehokkaaksi poistamiseksi suuntaa-antavana kehyksenä myös kastijärjestelmään perustuvan syrjinnän poistamiseksi sekä edistämään niiden tukemista YK:n ihmisoikeusneuvostossa;
9. kehottaa komissiota tunnustamaan, että kastiin perustuva syrjintä on erityinen syrjinnän muoto, jolla on yhteiskunnalliset ja/tai uskonnolliset juuret, ja sitä on torjuttava yhdessä muiden syrjinnän perusteiden kanssa, kuten etninen alkuperä, rotu, syntyperä, uskonto, sukupuoli ja seksuaalinen suuntautuneisuus, EU:n ponnisteluissa kaikenlaisen syrjinnän torjumiseksi; kehottaa EU:ta harkitsemaan kastijärjestelmään perustuvan syrjinnän kohteena olevien ihmisten luokittelemista omaksi ryhmäkseen;
10. kehottaa komissiota ja Euroopan ulkosuhdehallintoa ottamaan kastijärjestelmään perustuvan syrjinnän huomioon kaikessa EU:n lainsäädännössä, toimintalinjoissa ja ohjelma-asiakirjoissa sekä ottamaan käyttöön toimintaohjeet asian panemiseksi täytäntöön; kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa edistämään seuranta- ja arviointimenetelmiä, jotta voidaan tehokkaasti arvioida EU:n toiminnan vaikutusta tilanteeseen, joka koskee tällaisen syrjinnän kohteeksi joutuneita ihmisiä;
11. suosittelee, että EU toteuttaa järjestelmällisesti vaikutustenarvioinnin kaupan ja/tai investointisopimusten vaikutuksesta kastijärjestelmään perustuvan syrjinnän kohteiksi joutuviin ryhmiin ja puuttuu näihin asioihin yhdessä teollisuuden edustajien, hallitusten virkamiesten ja asiaankuuluvien kansalaisjärjestöjen kanssa;
12. kehottaa sisällyttämään kastijärjestelmään perustuvan syrjinnän ihmisoikeusasiaana EU:n tuleviin ihmisoikeustoimintalinjoihin, -strategioihin ja -toimintasuunnitelmiin;
13. kehottaa komissiota tukemaan voimakkaammin kehityshankkeita, joiden avulla torjutaan kastijärjestelmään perustuvaa syrjintää vakavana ihmisoikeusrikkomuksena, joka pahentaa köyhyyttä, ja ottamaan tällaisen syrjinnän huomioon kaikissa hankkeissa siten, että keskitytään koulutukseen, naisiin, oikeusturvaan, poliittiseen osallistumiseen ja työnsaantiin kyseisissä maissa;
14. kehottaa komissiota kehittämään ja soveltamaan kastit huomioon ottavia menetelmiä humanitaaristen kriisien yhteydessä, jotta varmistetaan, että humanitaarinen apu

toimitetaan kaikille syrjäytyneille ryhmille, kuten kastijärjestelmään perustuvasta syrjinnästä kärsiville ihmisille;

15. kehottaa EU:ta ottamaan kastijärjestelmään perustuvan syrjinnän aiheen esiin korkeimmalla mahdollisella tasolla ja sen vaikutuspiirissä olevien maiden hallitusten kanssa kahdenvälisissä huippukokouksissa ja muissa kansainvälisissä kokouksissa;
16. kannustaa Euroopan ulkosuhdehallintoa lujittamaan poliittisia ja ihmisoikeuksia koskevia vuoropuheluja ja edistämään hankkeita, joiden avulla pyritään poistamaan kastijärjestelmään perustuva syrjintä yhdessä sellaisten valtioiden (kuten Intia, Nepal, Pakistan, Bangladesh ja Sri Lanka) hallitusten kanssa, joissa kastijärjestelmän vaikutuspiiriin kuuluviin yhteisöihin kohdistetaan niin sanottuja koskemattomuuskäytäntöjä, sekä yleisemmin torjumaan työhön ja syntyperään perustuvaa syrjintää, jota esiintyy eri maissa, mukaan luettuina Jemen, Mauritania, Nigeria, Senegal ja Somalia; muistuttaa, että kastiin perustuvaa syrjintää ei mainita sopimuksissa, joita on tehty useiden edellä mainittujen valtioiden kanssa;
17. kehottaa komissiota ja Euroopan ulkosuhdehallintoa sisällyttämään tarpeen vaatiessa kastijärjestelmään perustuvaa syrjintää koskevan lausekkeen kaikkiin kaupp- ja assosiaatiosopimuksiin;
18. suosittaa, että Euroopan unioni edistää kastijärjestelmään kuuluvien maiden kanssa tehtävässä liiketoiminnassa syrjinnänvastaista ja osallistavaa politiikkaa ja menettelyjä, kuten kastittomia ja vastaavalla tavalla syrjittyjä henkilöitä koskeva positiivinen syrjintä työmarkkinoilla ja yksityisellä sektorilla;
19. kehottaa EU:ta edistämään säännöllisiä ja laajoja neuvotteluja kansalaisyhteiskunnan kanssa kastijärjestelmään perustuvasta syrjinnästä ja jakamaan riittävät resurssit kansalaisyhteiskunnan järjestöille kastijärjestelmään perustuvan syrjinnän torjumiseksi;
20. kehottaa EU:ta edistämään kastit huomioon ottavaa vuoden 2015 jälkeistä kehitysohjelmaa, jossa pyritään vähentämään kastijärjestelmään perustuvaa tai kastijärjestelmällä vaikeutettua epätasa-arvoa erittäin tärkeänä ja mitattavissa olevana tavoitteena, jotta kastijärjestelmään perustuvaan syrjintään puututtaisiin selvästi, koska se on merkittävin rakenteellinen köyhyyttä ylläpitävä tekijä ja syvimmälle iskostunut rakenteellisen epätasa-arvon syy;
21. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, neuvostolle, komissiolle, ihmisoikeuksista vastaavalle EU:n erityisedustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, YK:n pääsihteerille ja YK:n ihmisoikeusneuvostolle.